

Pro snadnější kontrolu, čištění a výměnu výstelky musíme pamatovat na otevírací střechu nebo část přední stěny. Do dna budky vyvrtáme několik otvorů o průměru zhruba do 1 cm, aby hnízdo odspodu větralo. Dno budky vždy zapouštíme do bočních stěn. Snížíme tak riziko jeho upadnutí, až hřebíky, či šrouby časem ztratí svou pevnost. Pro začlenění budky do prostředí ji natřeme tmavou barvou. Sovy si nestavějí vlastní hnízdo, proto je nutné do budky připravit základ hnízda z klacíků, slámy nebo lesní hrabanky. Do blízkosti vletového otvoru nakonec umístíme látku odpuzující pachem predátory. Proti kunám se osvědčil kousek podpalovače Pepo.



Vyvěšením vše teprve začíná

Sovy začínají hledat místa pro hnízdění již na konci zimy, a tak je nejlepší instalovat budky již na sklonku podzimu. Sovy mohou budky obsadit hned první jaro, ale zvláště u vzácných druhů (sova pálená) to může trvat i několik let, než bude nabídnuté bydlení využito. To, že je budka obsazená, poznáme podle bílého trusu a tzv. vývržků v okolí. Do budek není dobré zbytečně

nahlížet, protože může dojít k vyplašení hnízdících ptáků a opuštění mláďat. Sýc rousný a sova pálená patří navíc mezi zvláště chráněné druhy živočichů a pro kontrolu obsazených budek je nutná patřičná výjimka ze zákona. Z tohoto důvodu je dobré požádat o pomoc při kontrolách ochránce přírody, kteří takovou výjimku mají.

Co můžete udělat Vy?

- vyrábět budky dle přiloženého návodu
- rozmisťovat do krajiny berličky připomínající písmeno T, které sovám usnadňují lov hlodavců
- uspořádat výstavu nebo přednášku o ohrožených druzích sov
- zabránit zbytečnému používání chemických prostředků v zemědělství a při hubení hlodavců
- zapojit se do činnosti Klubu ochrany dravců a sov při sdružení Děti Země
- podpořit finančně ochranu sov

Klub ochrany dravců a sov při sdružení Děti Země je skupina lidí, kterým není lhostejný osud ohrožených dravců a sov. Uvědomujeme si naléhavost současné situace a rozhodli jsme se společně tento neutěšený stav změnit. Ve svých programech a projektech se snažíme vytvářet podmínky pro návrat dravců a sov do naší krajiny, chránit jejich hnízda v době hnízdění a změnit postoj veřejnosti k nim. Rádi mezi sebou uvítáme každého, komu není osud dravých ptáků lhostejný a chce se zapojit do jejich ochrany. Napište nám!

KODAS DZ
Mladé Bříště č.2,
396 01 Humpolec
kodas-dz@email.cz

při sdružení
Děti Země

Vaše pomoc je pro nás velice důležitá.
Číslo účtu: 170 244 366/0300
www.kodas.detizeme.cz



KODAS

Klub ochrany dravců a sov

Nový domov



kalous ušatý (Asio otus)

Jedním z faktorů, které dnes nejvíce ohrožují sovy, je nedostatek vhodných hnízdišť. Sovy si ve většině případů nestavějí vlastní hnízdo, ale využívají stromové dutiny, hnízda jiných ptáků a také tmavé kouty v lidských sídlech. Staré doupné stromy jsou však káceny, v lidských sídlech dochází k ničení hnízd při opravách a manipulaci s uskladněným krmivem v zemědělských objektech. Sovám proto můžeme pomoci instalací náhradních hnízdišť, především hnízdních budek. Dříve než se rozhodneme budky vyrábět a vyvěšovat, je nutné nejdříve zjistit, jaké sovy se v okolí vyskytují. Je například zbytečné vyvěšovat budky pro sýce rousné na stodoly v zemědělských areálech, protože tato sova dává přednost spíše hnízdění v lese. Velkou pozornost musíme také věnovat ochraně budek před případnými predátory, především kunou sklaní, která je velmi dobrým lezcem.



Sýc rousný (*Aegolius funereus*)

patří mezi menší druhy sov. V posledních letech se rozšiřuje z horských lesů do všech lesnatých částí republiky. K hnízdění využívá dutiny vytesané datlem černým. Budky, které zhotovujeme z prken nebo dutých kmenů, mají velikost

20 × 20 cm při výšce 45 cm. Vletový otvor o průměru 8 cm vyřízneme do horní třetiny přední stěny. Střechu přesahující stěny pokryjeme lepenkou. Budky pro sýce vyvěšujeme do větších lesních celků na kmeny stromů po okrajích pasek a lesních cest do výšky 5–10 m. Vzhledem k tomu, že hnízda této sovy často ničí kuna skalní, je vhodné volit stromy s hladkým kmenem, například buk, a budku oplechovat.



Sova pálená (*Tyto alba*)

hnízdí především v nižších nadmořských výškách v lidských sídlech. K hnízdění využívá kostelní věže a zemědělské budovy. V posledních letech patří k našim nejohroženějším sovám. Budky z prken mají mít vnitřní rozměry 45 × 80 cm a výšku 45 cm. Vletový otvor 14 × 18 cm na výšku vyřízneme v dolním rohu jedné z delších stran. Aby se do budky nedostala kuna skalní, musíme vletový otvor zajistit 15 cm širokým plechovým vikýřem, který jej kryje shora a z boků. Další plech umístíme pod vletový otvor. Bez tohoto oplechování mohou budky spíše uškodit, protože nepředstavují pro sovy bezpečné hnízdiště. Budky pro pálenky umísťujeme po dohodě s vlastníky do zemědělských objektů (stodol

nebo půd kravínů) co nejvýše ke střeše. Místo vybereme tak, aby nehrozilo zasypání budky uskladněným krmivem.

Puštíček obecný (*Strix aluco*)

žije ve všech typech lesních porostů, od horských lesů po městské parky. K hnízdění využívá především dutiny ve starých stromech a méně často i půdy budov. Dřevěná budka pro puštíky by měla mít vnitřní rozměr dna 30 × 30 cm a výšku 45 cm. Kruhový vletový otvor o průměru 12–15 cm umístíme v horní třetině přední stěny. Budky pro puštíky vyvěšujeme na kmeny vzrostlých stromů do výšky 4–10 m pomocí dřevěné lišty upevněné na zadní straně nebo silnějšího nekorodujícího drátu. Vzdálenost od okraje lesa by neměla být větší než 100 m. Lze je vyvěšovat podél lesních cest, na okraje pasek, ale také do větších lesoparků či ovocných sadů.



Když sovy spí, lidé bdí a naopak. Proto si mnozí z nás ani nevšimli, že se soví houkání stává v poslední době vzácností. Současný kritický stav početnosti sov je důsledkem celé řady nepříznivých faktorů.